

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 2.3.2001
COM(2001)117 τελικό

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**Για τη λήξη των διαβουλεύσεων με τα Φίτζι σύμφωνα με το άρθρο 96 της συμφωνίας
του Κοτονού**

(υποβληθείσα από την Επιτροπή)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Η κυβέρνηση συνασπισμού των Φίτζι που είχε εκλεγεί με δημοκρατικό τρόπο ανετράπη στις 19 Μαΐου 2000 με πραξικόπημα επικεφαλής του οποίου ήταν ο George Speight. Στη συνέχεια, καταργήθηκε το σύνταγμα του 1997, διορίστηκε νέος πρόεδρος από το Μεγάλο Συμβούλιο των Αρχηγών και ορκίστηκε μία προσωρινή κυβέρνηση με επικεφαλής τον κ. Laisenia Qarase, τον οποίο διόρισε ο νέος πρόεδρος. Επίσης συνεστήθη μία συνταγματική επιτροπή αναθεώρησης η οποία θα επεξεργασθεί νέο σχέδιο συντάγματος.

Σε δήλωση της 19ης Μαΐου 2000, η Ευρωπαϊκή Ένωση καταδίκασε τη χρήση ένοπλης βίας κατά δημοκρατικά εκλεγμένης κυβέρνησης και ζήτησε την άμεση απελευθέρωση των ομήρων, καθώς και τη σύντομη αποκατάσταση των δημοκρατικών διαδικασιών και δημοκρατικής κυβέρνησης σύμφωνα με τους όρους του συντάγματος των Φίτζι του 1997.

Μετά το πραξικόπημα και με βάση πρόταση της Επιτροπής, η Επιτροπή και το Συμβούλιο κάλεσαν, στις 4 Αυγούστου, την ομάδα ΑΚΕ να αρχίσει διαβουλεύσεις στα πλαίσια του άρθρου 96 της συμφωνίας του Κοτονού, προκειμένου να αξιολογηθεί η κατάσταση στα Φίτζι και, εν ανάγκη, να ληφθούν διορθωτικά μέτρα. Οι διαβουλεύσεις αυτές άρχισαν με συνεδρίαση που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες στις 19 Οκτωβρίου 2000.

Κατά τη συνεδρίαση αυτή, η ΕΕ αποδοκίμασε την ανατροπή του προηγούμενου προέδρου κ. Μάρα και της δημοκρατικής κυβέρνησης καθώς και την κατάργηση του συντάγματος του 1997. Η ΕΕ δήλωσε επίσης ότι έκρινε απαραίτητο να αποκατασταθεί το ταχύτερο το κράτος δικαίου, που βασίζεται σε σύνταγμα που σέβεται τα πολιτικά δικαιώματα όλων των πολιτών των Φίτζι, να εκλεγεί κυβέρνηση με ελεύθερες και αμερόληπτες εκλογές και να αποκατασταθεί η δημοκρατική νομιμότητα.

Η ΕΕ έλαβε υπό σημείωση τις δεσμεύσεις που ανέλαβε η προσωρινή κυβέρνηση των Φίτζι, ιδίως όσον αφορά το χρονοδιάγραμμα για τη συνταγματική αναθεώρηση, την πραγματοποίηση ελεύθερων και αμερόληπτων εκλογών εντός 18 μηνών και την παραπομπή στη δικαιοσύνη των υπευθύνων για το πραξικόπημα. Ωστόσο παρατηρήθηκε ότι η παρούσα κυβέρνηση των Φίτζι δεν προτίθεται να αποκαταστήσει ούτε το δημοκρατικά εκλεγμένο κοινοβούλιο, ούτε την κυβέρνηση συνασπισμού, ούτε το σύνταγμα του 1997.

Επίσης, η ΕΕ παρακολουθεί, με τακτικές επαφές, προσεκτικά την εξέλιξη της κατάστασης στα Φίτζι, προκειμένου να εξακριβώσει εάν τηρούνται οι υποχρεώσεις που έχουν αναληφθεί και να εξετάσει τα μέτρα που ενδείκνυται να ληφθούν στα πλαίσια της συμφωνίας του Κοτονού.

Μετά από αυτές τις διαβουλεύσεις, η Επιτροπή προτείνει, με βάση το άρθρο 96, παράγραφος 2 στοιχείο γ) της συμφωνίας του Κοτονού, ορισμένα κριτήρια με βάση τα οποία θα εγκρίνονται σταδιακά τα έργα. Τα κριτήρια αυτά είναι τα εξής:

1. Το περιεχόμενο του συντάγματος που θα καταρτισθεί πριν από το τέλος Ιουνίου 2001.

Αυτό το σχέδιο συντάγματος πρέπει να βασίζεται σε διαβουλεύσεις και συμμετοχή σε εθνική κλίμακα που θα διασφαλίζουν ότι έχουν ληφθεί υπόψη τα συμφέροντα και οι ανησυχίες όλων των μερών του πληθυσμού των Φίτζι. Το σχέδιο συντάγματος πρέπει να διασφαλίζει την τήρηση των ανθρωπίνων, αστικών και πολιτικών δικαιωμάτων σε ίση βάση, καθώς και των οικονομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων όλων των υπηκόων των Φίτζι.

2. Θέσπιση και δημοσίευση του νέου συντάγματος μετά από δημοψήφισμα, πριν από το τέλος Δεκεμβρίου 2001.

3. Πραγματοποίηση γενικών, ελεύθερων και αμερόληπτων εκλογών, πριν από το τέλος Ιουνίου 2002.

4. Ποινική δίωξη κατά του George Speight και των συνεργατών του. Η ποινική δίωξη κατά του Speight και των άλλων προσώπων που είναι άμεσα εμπλεγμένα στο πραξικόπημα θα ολοκληρωθεί και τα πρόσωπα στα οποία θα επιβληθούν ποινικές κυρώσεις σ' αυτή την υπόθεση, και τα οποία κατέχουν ακόμη σημαντικές θέσεις στην κυβέρνηση και στην επιτροπή αναθεώρησης του συντάγματος, θα πρέπει να αντικατασταθούν, ώστε η διαδικασία εξομάλυνσης να καταστεί πιο αξιόπιστη.

Με βάση τα ανωτέρω, η Επιτροπή προτείνει να κλείσουν οι διαβουλεύσεις που πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 96 της συμφωνίας ΑΚΕ-ΕΚ του Κοτονού και να ληφθούν τα επόμενα κατάλληλα μέτρα, κατά την έννοια του άρθρου 96, παράγραφος 2 στοιχείο γ), ώστε να υποστηριχθεί η μετάβαση των Φίτζι στη δημοκρατία :

- Αναστέλλεται η εφαρμογή όλων των επενδυτικών σχεδίων που προβλέπονται από τα εθνικά ενδεικτικά προγράμματα των Φίτζι στα πλαίσια του 6ου, 7ου και 8ου ΕΤΑ εκτός από το μικρόεργο πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για τις αγροτικές περιοχές.
- Στην περίπτωση προγραμμάτων για τα οποία δεν έχουν ακόμη υπογραφεί χρηματοδοτικές συμφωνίες, θα εφαρμοσθεί σταδιακή και υπό όρους διαδικασία με βάση τα κριτήρια που έχουν καθορισθεί. Κατά τη μεταβατική περίοδο θα μπορούν επίσης να θεσπισθούν μέτρα για την αποκατάσταση της συνταγματικής δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και της χρηστής διακυβέρνησης.
- Οι συνεισφορές σε περιφερειακά έργα, οι ανθρωπιστικές ενέργειες, η συνεργασία και οι προτιμήσεις στον τομέα των εμπορικών συναλλαγών δεν θίγονται κατά τη μεταβατική περίοδο.
- Την κατάρτιση του προγράμματος για το 9ο ΕΤΑ θα αναλάβει η αντιπροσωπεία της Επιτροπής στα Φίτζι, η οποία θα συμβουλευθεί τις αρχές εάν είναι απαραίτητο.
- Η γνωστοποίηση του ποσού για το 9ο ΕΤΑ θα καθυστερήσει μέχρι να υπάρξουν θετικές εξελίξεις, και συγκεκριμένα η υιοθέτηση δημοκρατικού συντάγματος. Το ΕΕΠ θα υπογραφεί μόνο στο τέλος της διαδικασίας μετάβασης στη δημοκρατία με νόμιμη κυβέρνηση δημοκρατικά εκλεγμένη με ελεύθερες και αμερόληπτες εκλογές.

Εκτός από αυτά τα μέτρα, το Συμβούλιο και η Επιτροπή θα επανεξετάσουν από κοινού την πολιτική κατάσταση των Φίτζι όταν τα προαναφερθέντα κριτήρια θα έχουν εκπληρωθεί. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα παρακολουθεί προσεκτικά την εξέλιξη της κατάστασης και τη διαδικασία μετάβασης στη δημοκρατία στα Φίτζι. Επίσης τονίζει τη σημασία της πλήρους συνεργασίας των αρχών των Φίτζι και επιβεβαιώνει τη βούλησή της να συνεχίσει τον πολιτικό διάλογο με αυτές. Σ' αυτό το πλαίσιο, διατηρεί το δικαίωμα να λάβει συμπληρωματικά μέτρα εάν παραστεί ανάγκη.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Με βάση τα ανωτέρω και σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 96 της συμφωνίας του Κοτονού, που εφαρμόστηκαν πρόωρα με την απόφαση 1/2000 του Συμβουλίου Υπουργών ΑΚΕ-ΕΚ, η Επιτροπή προτείνει να κλείσει το Συμβούλιο τις διαβουλεύσεις με τα Φίτζι και να λάβει τα μέτρα που εκτίθενται στο σχέδιο επιστολής που είναι προσαρτημένο στο σχέδιο απόφασης του Συμβουλίου που ακολουθεί.

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Για τη λήξη των διαβουλεύσεων με τα Φίτζι σύμφωνα με το άρθρο 96 της συμφωνίας του Κοτονού

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τη συμφωνία ΑΚΕ-ΕΚ του Κοτονού, η οποία έχει ήδη εφαρμοσθεί πρόωρα με τη συμφωνία 1/2000 του Συμβουλίου Υπουργών ΑΚΕ-ΕΚ,

την εσωτερική συμφωνία σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν και τις διαδικασίες που είναι απαραίτητες για την εφαρμογή της συμφωνίας εταιρικής σχέσης ΑΚΕ-ΕΚ, που έχει ήδη τεθεί σε προσωρινή εφαρμογή με την απόφαση των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών της 18/09/2000, και ιδίως το άρθρο 3,

την πρόταση της Επιτροπής,¹

Εκτιμώντας τα εξής:

- (1) τα βασικά στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 9 της συμφωνίας ΑΚΕ-ΕΚ του Κοτονού παραβιάστηκαν με την αντισυνταγματική αντικατάσταση της δημοκρατικά εκλεγμένης κυβέρνησης των Φίτζι και την κατάργηση του συντάγματος του 1997,
- (2) Στις 19 Οκτωβρίου 2000 πραγματοποιήθηκαν διαβουλεύσεις σύμφωνα με το άρθρο 96 της συμφωνίας ΑΚΕ-ΕΚ του Κοτονού με τις χώρες ΑΚΕ και τα Φίτζι, κατά τις οποίες οι αρχές των Φίτζι εξήγησαν τις απόψεις τους και ανέλαβαν ειδικές δεσμεύσεις, ιδίως όσον αφορά το χρονοδιάγραμμα για τη συνταγματική αναθεώρηση, την πραγματοποίηση ελεύθερων και αμερόληπτων εκλογών πριν από το τέλος Ιουνίου 2002 και την παραπομπή στη δικαιοσύνη των υπευθύνων για το πραξικόπημα της 19ης Μαΐου,
- (3) Η τήρηση των δημοκρατικών αρχών δεν έχει αποκατασταθεί ακόμα στα Φίτζι,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ:

Άρθρο 1

Οι διαβουλεύσεις με τα Φίτζι σύμφωνα με το άρθρο 96, παράγραφος 2 στοιχείο γ) της συμφωνίας ΑΚΕ-ΕΚ του Κοτονού έληξαν.

¹ ΕΕ C ...

Άρθρο 2

Τα μέτρα που καθορίζονται στο σχέδιο επιστολής που περιλαμβάνεται στο παράρτημα εγκρίνονται στο πλαίσιο των ενδεδειγμένων μέτρων που αναφέρονται στο άρθρο 96, παράγραφος 2 στοιχείο γ) της συμφωνίας ΑΚΕ-ΕΚ του Κοτονού.

Τα μέτρα λήγουν στις 30 Ιουνίου 2002.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την ημέρα της έκδοσής της.

Η παρούσα απόφαση δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Σχέδιο επιστολής

Κύριε,

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποδίδει υψίστη σημασία στις διατάξεις του άρθρου 9 της συμφωνίας ΑΚΕ-ΕΚ του Κοτονού. Ως βασικά στοιχεία της συμφωνίας εταιρικής σχέσης, ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, οι δημοκρατικοί θεσμοί και το κράτος δικαίου αποτελούν τη βάση των σχέσεών μας.

Ως εκ τούτου, η Ευρωπαϊκή Ένωση καταδίκασε το πραξικόπημα της 19ης Μαΐου 2000 και εξέφρασε τη βαθιά ανησυχία της για τα πολιτικά γεγονότα στα Φίτζι μετά από αυτή την ημερομηνία, καταδίκασε την καθαίρεση του προέδρου των Φίτζι κ. Μάρα, την αντισυνταγματική αντικατάσταση της δημοκρατικά εκλεγμένης κυβέρνησης και την κατάργηση του συντάγματος του 1997.

Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφάσισε, συνεπώς, στις 4 Αυγούστου 2000, να καλέσει τις αρχές των Φίτζι και των χωρών ΑΚΕ να πραγματοποιήσουν διαβουλεύσεις προκειμένου να εκτιμήσουν εμπεριστατωμένα την κατάσταση και να λάβουν διορθωτικά μέτρα.

Αυτές οι διαβουλεύσεις πραγματοποιήθηκαν στις Βρυξέλλες, στις 19 Οκτωβρίου 2000. Εξετάστηκαν ορισμένα βασικά θέματα και οι αρχές των Φίτζι με αντιπρόσωπο τον κ. Kaliorate Tavola, υπουργό Εξωτερικών, Εξωτερικού Εμπορίου και Ζάχαρης, της προσωρινής κυβέρνησης των Φίτζι, εξέθεσαν την άποψή τους και ανέλαβαν ορισμένες δεσμεύσεις σχετικά με το χρονοδιάγραμμα για την αναθεώρηση του συντάγματος, την πραγματοποίηση ελεύθερων, δημοκρατικών εκλογών εντός 18 μηνών και την παραπομπή στη δικαιοσύνη των υπευθύνων για το πραξικόπημα.

Καθορίζονται ορισμένα κριτήρια με βάση τα οποία θα εγκρίνονται σταδιακά τα έργα. Τα κριτήρια αυτά είναι τα εξής:

- Το περιεχόμενο του συντάγματος. Αυτό το σχέδιο συντάγματος πρέπει να βασίζεται σε διαβουλεύσεις και συμμετοχή σε εθνική κλίμακα που θα διασφαλίζουν ότι έχουν ληφθεί υπόψη τα συμφέροντα και οι ανησυχίες όλων των μερών του πληθυσμού των Φίτζι. Το σχέδιο συντάγματος πρέπει να διασφαλίζει την τήρηση των ανθρωπίνων, αστικών και πολιτικών δικαιωμάτων σε ίση βάση, καθώς και των οικονομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων όλων των υπηκόων των Φίτζι.
- Θέσπιση και δημοσίευση του νέου συντάγματος μετά από δημοψήφισμα, πριν από το τέλος Δεκεμβρίου 2001.
- Πραγματοποίηση γενικών, ελεύθερων και αμερόληπτων εκλογών, πριν από το τέλος Ιουνίου 2002.
- Ποινική δίωξη κατά του George Speight και των συνεργατών του. Η ποινική δίωξη κατά του Speight και των άλλων προσώπων που είναι άμεσα εμπλεγμένα στο πραξικόπημα θα ολοκληρωθεί και τα πρόσωπα στα οποία θα επιβληθούν ποινικές κυρώσεις σ' αυτή την υπόθεση, και τα οποία κατέχουν ακόμη σημαντικές θέσεις στην κυβέρνηση και στην επιτροπή αναθεώρησης του συντάγματος, θα πρέπει να αντικατασταθούν, ώστε η διαδικασία εξομάλυνσης να καταστεί πιο αξιόπιστη.

Με βάση τα ανωτέρω, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα και τα Κράτη Μέλη αποφάσισαν να κλείσουν τις διαβουλεύσεις που πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 96 της συμφωνίας ΑΚΕ-ΕΚ του Κοτονού. Αφού η δημοκρατική ομαλότητα δεν έχει ακόμη αποκατασταθεί, η Κοινότητα αποφάσισε να ληφθούν τα επόμενα κατάλληλα μέτρα, κατά την έννοια του άρθρου 96, παράγραφος 2 στοιχείο γ), ώστε να υποστηριχθεί η μετάβαση των Φίτζι στη δημοκρατία :

- Η εφαρμογή όλων των επενδυτικών σχεδίων που προβλέπονται από τα εθνικά ενδεικτικά προγράμματα των Φίτζι στα πλαίσια του 6ου, 7ου και 8ου ΕΤΑ αναστέλλεται εκτός από το μικρόεργο πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για τις αγροτικές περιοχές.
- Στην περίπτωση προγραμμάτων για τα οποία δεν έχουν ακόμη υπογραφεί χρηματοδοτικές συμφωνίες, θα εφαρμοσθεί σταδιακή και υπό όρους διαδικασία με βάση τα κριτήρια που έχουν καθορισθεί. Κατά τη μεταβατική περίοδο θα μπορούν επίσης να θεσπισθούν μέτρα για την αποκατάσταση της συνταγματικής δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και της χρηστής διακυβέρνησης.
- Οι συνεισφορές σε περιφερειακά έργα, οι ανθρωπιστικές ενέργειες, η συνεργασία και οι προτιμήσεις στον τομέα των εμπορικών συναλλαγών δεν θίγονται κατά τη μεταβατική περίοδο.
- Την κατάρτιση του προγράμματος για το 9ο ΕΤΑ θα αναλάβει η αντιπροσωπεία της Επιτροπής στα Φίτζι, η οποία θα συμβουλευθεί τις αρχές εάν είναι απαραίτητο.
- Η γνωστοποίηση του ποσού για το 9ο ΕΤΑ θα καθυστερήσει μέχρι να υπάρξουν θετικές εξελίξεις, και συγκεκριμένα η υιοθέτηση δημοκρατικού συντάγματος. Το ΕΕΠ θα υπογραφεί μόνο στο τέλος της διαδικασίας μετάβασης στη δημοκρατία με νόμιμη κυβέρνηση δημοκρατικά εκλεγμένη με ελεύθερες και αμερόληπτες εκλογές.

Η ισχύς των εν λόγω μέτρων εκπνέει στις 30 Σεπτεμβρίου 2002.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα παρακολουθεί προσεκτικά την εξέλιξη της κατάστασης στα Φίτζι. Επίσης τονίζει τη σημασία της πλήρους συνεργασίας των αρχών των Φίτζι και επιβεβαιώνει τη βούλησή της να συνεχίσει τον πολιτικό διάλογο με αυτές. Σ' αυτό το πλαίσιο, διατηρεί το δικαίωμα να λάβει συμπληρωματικά μέτρα εάν παραστεί ανάγκη.

Για την Επιτροπή

Για το Συμβούλιο